

Suomussalmen hyvinvointisuunnitelma 2023

SUOMUSSALMI

Sisällys

1. Hyvinvointisuunnitelma 2023.....	3
1.1 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset.....	4
1.2 Hyvinvoinnin edistämisen erillishjelmat ja -suunnitelmat	4
1.3 HYTE-kerroin indikaattorit.....	5
1.4 Hyvinvointisuunnitelma.....	18
2. Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset	31
2.1 Suunnitelman hyväksyminen.....	31
Lähteitä ja sivustoja	31

1. Hyvinvointisuunnitelma 2023

Suomussalmen kunnan hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2023 perustuu kunnanvaltuuston hyväksymään (kv 20.6.2022 § 33) Hyvinvointisuunnitelmaan 2022–2025, jossa on asetettu koko valtuustokaudelle tavoitteet, toimenpiteet, vastuutaho ja mittarit.

Kunnan strategian ja valtakunnallisten painopisteiden pohjalta on luotu seuraavat hyvinvointisuunnitelman painopisteet:

- 1. Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen** – kuuntelemalla kuntalaisia vahvistetaan yhdenvertaisuutta ja osallisuutta
- 2. Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö** – huomioidaan Suomussalmen luontoarvot, turvallisuus ja viihtyisyys päätöksenteossa
- 3. Suunnitelmallinen päätöksenteko** – hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta ja palvelut

Vuosisuunnitelman laatimisessa on käytetty apuna Hyte-kerroin indikaattoreita, joihin etenkin prosessi-indikaattorien osalta on kytketty selkeitä tavoitteita. Suunnitelmaosioon on toimenpiteiden kohdalle kirjoitettu sulkuihin se prosessi-indikaattori, jonka kehittämiseen toimenpide/tavoite tähtää. Prosessi-indikaattoreita koskien on määritelty selkeät toimenpidesuosituksot, joten kaikkien tavoitteiden kohdalla ei lue, mihin indikaattoriin toiminta liittyy, vaan tällöin kyse on enemmänkin yleisestä hyvinvoinnin kehittämiseen kohdennetusta tavoitteesta.

Tulosindikaattoreiden osalta suunnitelmaan on haettu kuvaajat, joiden yhteyteen on mainittu esimerkkejä tehtävistä toimenpiteistä. Vertailukunniksi on valittu Kemijärvi, Kuhmo, Pudasjärvi, Pöytyä ja Kainuu.

Valtuustokauden toimenpiteisiin nähden, vuositason toimenpiteet ovat selvästi konkreettisempia ja helpommin mitattavissa. Toimenpiteet on yhteen sovitettu maakunnallisen hyvinvointikertomuksen ja sitä tukevien suunnitelmien tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Toimenpiteissä on huomioitu myös 1.1.2023 alkava Kainuun hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö.

Toimenpidetaulukossa on tavoitteittain koko valtuustokauden 2022–2025 hyvinvointisuunnitelma. Vuodelle 2023 suunnitellut toimenpiteet ja yksilöidyt suunnitelmat on **korostettu punaisella värillä**. Näin kokonaisuus säilyy kaikkien nähtävillä koko suunnitelman voimassaolon ajan. Suunnitelmaa tarkastellessa on hyvä huomioida, että osa tavoitteista on niin sanotusti jatkuvia ja osaltaan jo osa kunnan HYTE-toimintaa, jolloin tavoitteena on, että toiminta edelleen jatkuu samaan malliin.

1.1 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

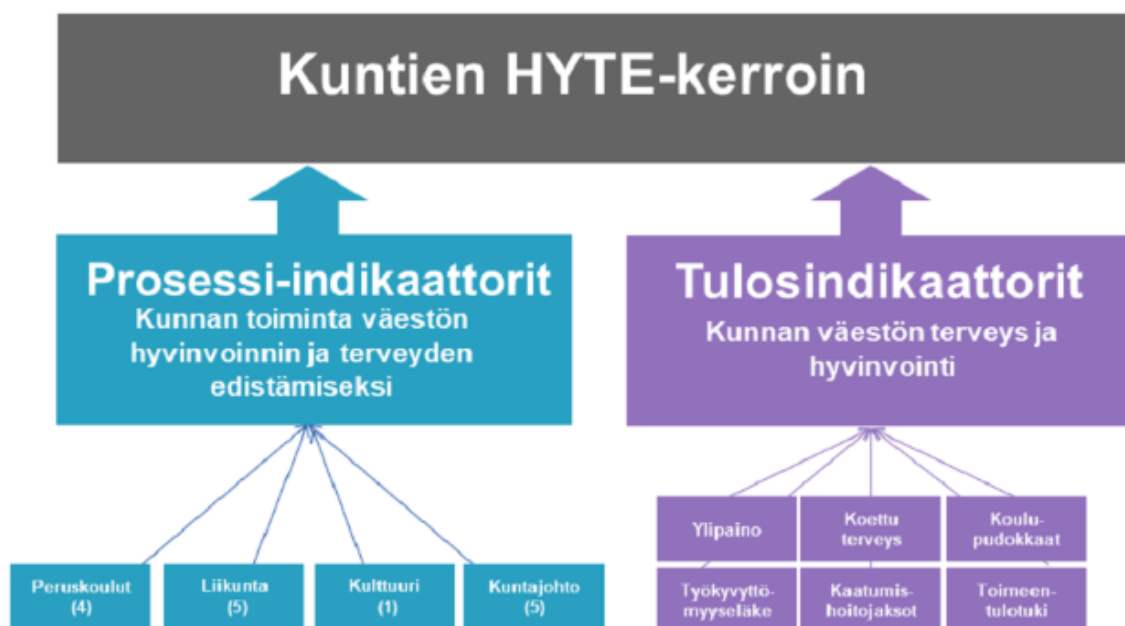
Suomussalmen visio

- Suomussalmi on muuttovoittopaikkakunta, joka houkuttelee jatkuvasti uusia asukkaita kiinnostavilla asumismahdollisuuksillaan, luonnonläheisillä aktiviteeteillaan sekä monipuolisilla palveluillaan ja työmahdollisuuksillaan.
- Suomussalmi on matkailukohde, joka tunnetaan aktiivisen luontoliikkuajan Hossasta ja Raatteentien historiasta – jokaiselle jotakin, luonnonhelmassa.
- Arjen helppous, monipuoliset harrastusmahdollisuudet ja asumisen viihtyisyys takaavat kiinnostavan kohteen uutta kotia etsivälle.
- Menestyvät yritykset työllistävät asukkaita monipuolisiin tehtäviin biotaloudesta teknologiateollisuuteen mahdollistaen laajan osaamisen

1.2 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

- Ehkäisevän päihdetyön ja mielenterveyssuunnitelma 2022-2025 (omana asiakirja)
- Kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2022-2025 (omana asiakirjana)
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (omana asiakirjana, päivitys vuonna 2022)

1.3 Hyte-kerroin indikaattorit

Vuosisuunnitelman laatimisessa on käytetty apuna Hyte-kerroin indikaattoreita, joihin etenkin prosessi-indikaattorien osalta on kytketty selkeitä tavoitteita. Suunnitelmaosioon (1.4) on toimenpiteiden kohdalle kirjoitettu sulkuihin se prosessi-indikaattori, jonka kehittämiseen toimenpide/tavoite tähtää. Prosessi-indikaattoreita koskien on määritelty selkeät toimenpidesuosituksset, joten kaikkien tavoitteiden kohdalla ei lue, mihin indikaattoriin toiminta liittyy, vaan tällöin kyse on enemmänkin yleisestä hyvinvoinnin kehittämiseen kohdennetusta tavoitteesta.

Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on".

Toimintaa kuvaavat indikaattorit:

1. peruskoulut (4 yksittäistä indikaattoria)
2. liikunta (5 yksittäistä indikaattoria)
3. kuntajohto (5 yksittäistä indikaattoria)
4. kulttuuri (1 yksittäinen indikaattori)

Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä.

Tulosindikaattorit on valittu näiden periaatteiden mukaan:

- kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa indikaattoreihin
- eri ikäryhmät ovat edustettuina
- jotta kunnan väestörakenne, sairastavuus tai työttömyystilanne ei vaikuttaisi tulokseen, mitataan tulosindikaattoreissa lähtökohtaisesti muutosta
- tavoite on, että kunnat olisivat mahdollisimman paljon samalla viivalla ja niillä on mahdollisuus saada todettavia, hyviä muutoksia näissä asioissa aikaan

PROSESSI-INDIKAATTORIT

Kuntien hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit: Kuntajohto (5)		
Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuosituks
Kuntalaisten elintapojen raportointi	Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.	Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä elin. Kunnanvaltuutettujen on tiedettävä kuntalaisten elintavoista ja niissä tapahtuneet muutokset tavoitteiden ja toimenpiteiden arvioimiseksi hyvinvointityöryhmässä. Valtuustolle tehdään vuosittain raportti, jossa kuvataan kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilaa sekä toteutettuja toimenpiteitä niiden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Raportti on osa hyvinvointikertomuksen toimeenpanoa ja lakisääteistä seurantaa. (1.), (2.), (6.)
Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit	Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.	Kunnalla on käytössä joko omat mittarit tai kansalliset tietolähteet, kuten Avohilmo, Sotkanet, TEAviisari tai Terveystemme. Valitut painopisteet toimivat osana talousarviota ja toimialojen käyttösuunnitelmaa, joita arvioidaan talousarvion toteutumisen yhteydessä. Asetettujen tavoitteiden tulee olla selkeitä, jotta niitä voidaan mitata mahdollisimman yksiselitteisillä ja konkreettisilla mittareilla.

PROSESSI-INDIKAATTORIT

<p>Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen</p>	<p>Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.</p>	<p>Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen ja arvioinnin järjestämiseksi. Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen toimielin, jonka tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa. Tällä oikeutuksella tarkastuslautakunta voi ottaa aktiivisesti kantaa myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilaan ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen kunnassa. Tarkastuslautakunta voi tarkastella kunnan toimintaa kriittisesti, nostaa esiin onnistumisia ja esittää kunnan toiminnan kehittämistä. (2.), (3.)</p>
<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus</p>	<p>Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.</p>	<p>Kunta nimeää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahot. Toimeenpanosta vastaa esim. hyvinvointikoordinaattori tai vastaava asiantuntija, joka huolehtii mm. hyvinvointikertomustyön koordinoinnista ja yhteistyöstä kunnan toimialojen ja muiden toimijoiden kuten järjestöjen, yritysten ja seurojen välillä. (4.)</p>
<p>Asiakasraadit tai foorumit</p>	<p>Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja/foorumeja.</p>	<p>Kunta järjestää asiakasraateja tai vastaavia osallisuuden foorumeja, joka keskittyy asukkaiden ja kunnan toimijoiden väliseen vuorovaikutukseen ja informaation jakamiseen. Nämä ovat väylä tuoda asukkaiden näkemyksiä kuntasuunnitteluun ja päätöksentekoon. Asiakasraadeilta tai foorumeilta saadaan aloitteita, esityksiä ja lausuntoja. Ne voivat osallistua alueen kehittämiseen, järjestää tilaisuuksia ja toimintaa ja osalla voi olla taloudellista päätösvaltaa esimerkiksi järjestöjen avustuksissa ja pienimuotoisessa paikallisessa kehittämisessä. (5.)</p>

PROSESSI-INDIKAATTORIT

Kuntien hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit: Liikunta (5)		
Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuosituks
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.	Liikunta-aktiivisuus raportoidaan osana talousarviota edellisen vuoden toimintatarkastuksessa. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden seurantatieto tulee raportoida luottamushenkilöhallinnolle päätöksenteon pohjaksi. (1.), (2.), (3.), (4.), (5.), (6.)
Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.	Kunta koordinoi esimerkiksi liikuntafoorumin, järjestötreffien tai hyvinvointitalkoiden järjestämisen, johon kutsutaan mukaan esim. sosiaali- ja terveysalan yhdistykset, nuorisojärjestöt, maahanmuuttajajärjestöt, asukasyhdistykset, ikäihmisten yhdistykset ja kulttuuriseurat. (7.)
Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille	Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.	Arkiliikuntaan ja liikunnallisten elämäntapojen oppimiseksi on löydettävä monia keinoja. Kunnan asettamissa tavoitteissa ja toimenpiteissä huomioidaan vähän liikkuvat ryhmät, esimerkiksi toimeentulotuen piirissä olevat lapsiperheet. Kunta hyödyntää yhteistyötä koulujen, kouluterveydenhuollon ja muiden yhteiskunnallisten instituutioiden kanssa. Kunnassa on maksuttomia liikuntavaihtoehtoja lapsille ja nuorille, erityisesti noin 15-vuotiaille, joilla on havaittu tapahtuvan lajista pois putoamista. Kunnassa järjestetään esim. varustekierrätystä harrastamisen hinnan alentamiseksi. (2.), (5.), (6.)
Vaikutusten ennakoarviointi (EVA)	Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien	Vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) käyttö vakiinnutetaan kunnassa. Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat

PROSESSI-INDIKAATTORIT

	lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA).	lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA). Vaikutusten ennakoarviointiprosessissa on kuultu kuntalaisia. EVA-arviointi otetaan käyttöön lautakunnan alaisten palvelujen suunnittelussa. (8.)
Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä	Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.	Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.

PROSESSI-INDIKAATTORIT

Kuntien hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit: Peruskoulu (4)		
Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuosituks
Kouluympäristön ja yhteisön tarkastus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty terveydenhuoltolain edellyttämällä aikavälillä kolmen vuoden välein. (1.)	Kunnan peruskoulujen kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja koulu yhteisön hyvinvointi tarkastetaan kolmen vuoden välein. Tarkastustilaisuudessa käsitellään kerätyt taustatiedot monialaisesti, tehdään tilakierros ja kootaan havainnot. Näiden pohjalta laaditaan tarkastuksen loppuyhteenveto sekä sovitaan tarvittavista jatkotoimista, niiden vastuutahoista ja seurannasta. Tarkastus dokumentoidaan tarkastuksen yhteenveto- ja seurantalomakkeille. (2.), (3.), (4.)
Oppilaiden poissaolot	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa poissaolojen kokonaismäärä on tiedossa.	<p>Poissaolojen seuranta mahdollistaa varhaisen puuttumisen ja tuen tarjoamisen riittävän varhain. Poissaolojen seurannalla on mahdollista ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä.</p> <p>Pelkkä poissaolojen kokonaismäärä ei kerro, mistä syystä oppilas on ollut poissa ja mihin asioihin tulisi puuttua, esimerkiksi opiskelu huollon ja koko koulun hyvinvoinnin näkökulmasta. Tämä vuoksi poissaolot tulee tilastoida sairauksiin sekä luvallisiin ja luvattomiin poissaoloihin. Luokanopettajan/-valvojan kuukausittaiset yhteenvedot poissaoloista auttavat opiskelu huoltoryhmää suunnittelemaan tarvittavia toimenpiteitä.</p> <p>Poissaoloihin liittyviä ehkäiseviä toimenpiteitä voidaan toteuttaa sekä yhteisö-, luokka- että yksilötasolla (esim. yläkoulussa lukuvuoden aloittaminen kolme päivää kestäväällä luokanvalvojajohtoisella jaksolla, joka keskittyy ryhmäyttämiseen ja luokkahengen parantamiseen). (5.)</p>

PROSESSI-INDIKAATTORIT

Liikuntavälitunnit	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa on käytössä pitkät liikuntavälitunnit.	Koulun välitunneilla järjestetään ohjattua liikuntaa (vetäjänä esim. paikallisen urheiluseuran edustaja tai koulun oppilas). Välitunteja rytmitetään pidemmän tauon saamiseksi. (6.)
Kouluruokailu-suositus	Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta (2008, 2017) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.	Kouluruokailussa lapsille ja nuorille opetetaan terveyttä, ruokailutapoja sekä suomalaista ruokakulttuuria. Kouluruokailu ajoitetaan ja porrastetaan siten, että kaiken ikäisille oppilaille tarjoutuu mahdollisuus oikea-aikaiseen ja rauhalliseen syömiseen. Makeisia, virvoitusjuomia tai sokeroituja mehuja ei ainakaan kouluaikana ole säännöllisesti tarjolla. Oppilaan yksilölliset ravitsemukseen tai sairauden hoitoon liittyvät tarpeet sovitaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan, ruokailusta vastaavan henkilöstön ja kouluterveydenhuollon kanssa. (7.), (8), (9.)

PROSESSI-INDIKAATTORIT

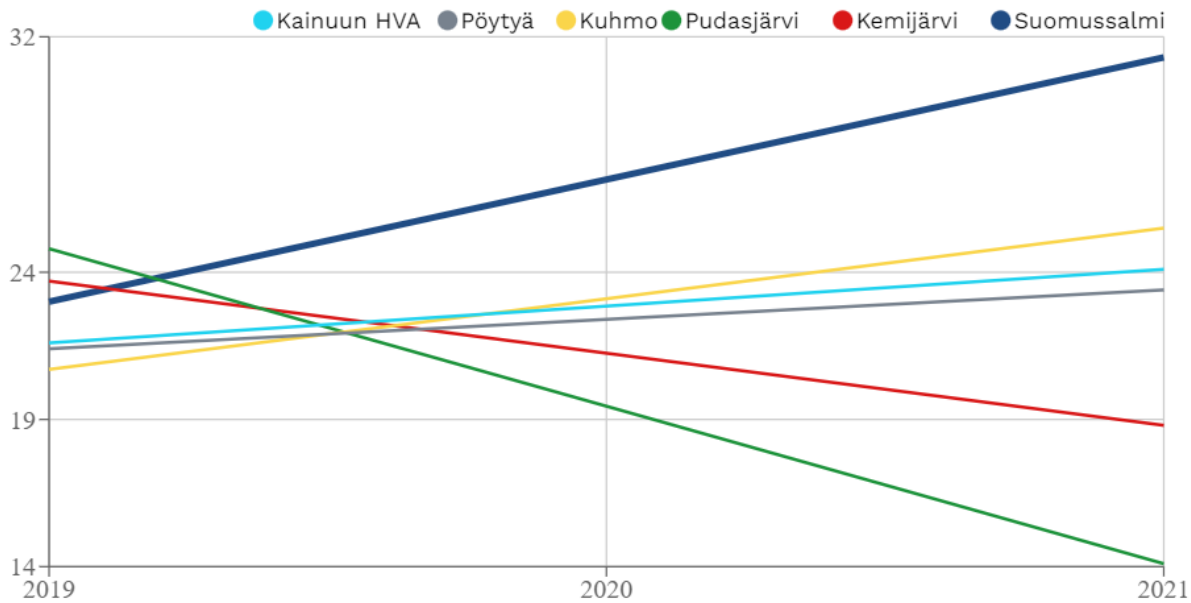
Kuntien hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit: Kulttuuri (1)		
Indikaattori	Indikaattorin kuvaus	Toimenpidesuosituks
Kulttuuriin osallistumisen kynnyksen madaltaminen	Kulttuuriin osallistumista edistäessään kunta järjestää itse tai taloudellisesti tukee toimintaa, jolla madalletaan kulttuuriin osallistumisen kynnystä.	<p>Kulttuuriin osallistumisen edistämisen ja osallistumiskynnyksen madaltamisen tavoitteet ovat kulttuuri- ja hyvinvointipoliittisesti tärkeitä. Tutkimustiedon mukaan kulttuuriosallistumista estää usein kokemuksen ja tottumuksen puute käydä kulttuuritilaisuuksissa tai epävarmuus kulttuuritarjonnasta ja sen sisällöistä. Tottuneemman kulttuurikävijän mukanaolo madaltaa tällaisia osallistumiskynnyksiä sekä laajentaa tietoutta erilaisista tarjolla olevista kulttuuritoiminnan muodoista. Myös yksinäisyys ja seuran puute, fyysiset esteet ja vastaavat seikat voivat rajoittaa osallistumista. Niiden vaikutusta voidaan vähentää, kun mukaan lähtee toinen henkilö tai muita henkilöitä.</p> <p>Kunnan tulee huomioida asettaessaan tavoitteita ja laatiessaan toimenpiteitä vähän kulttuuria käyttävät ihmiset, joilla osallistumismahdollisuudet ovat rajallisia. Osana kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019) toimeenpanoa kunnan tulee hyödyntää vapaaehtoistoiminnan piirissä kehitettyjä, osallistumiskynnystä madaltavia toimintamuotoja. Tällaisia ovat esim. kulttuurikaveri- ja kulttuuriluotsinimen saaneet toimintamuodot, joilla kulttuurin osallistumiskynnystä madalletaan löytämällä ne ihmiset, jotka eivät itse aktiivisesti hakeudu kulttuuritoiminnan pariin.</p> <p>Kunnat voivat järjestää toiminnan itse, yhteistyössä eri järjestöjen kanssa tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Toiminta voi sisältää yhteisiä koulutuksia esimerkiksi kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoiminnasta tai muusta osallistumiskynnystä madaltavasta toiminnasta. Toiminta voi sisältää myös kotiin vietäviä palveluita. (1.), (2.)</p>

TULOSINDIKAATTORIT

Tulosindikaattorit (6)		
Sotkanet-indikaattorin numero	Indikaattori	Lähde
286	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveyskysely
3906	Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista	Kouluterveyskysely
3219	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17—24-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä	Tutkinto-rekisteri (Tilastokeskus)
234	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25—64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä	Toimeentulotukirekisteri
306	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25—64-vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä	Eläketurva-keskus
3959	Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön.	Hoitoilmoitusjärjestelmä

TULOSINDIKAATTORIT

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

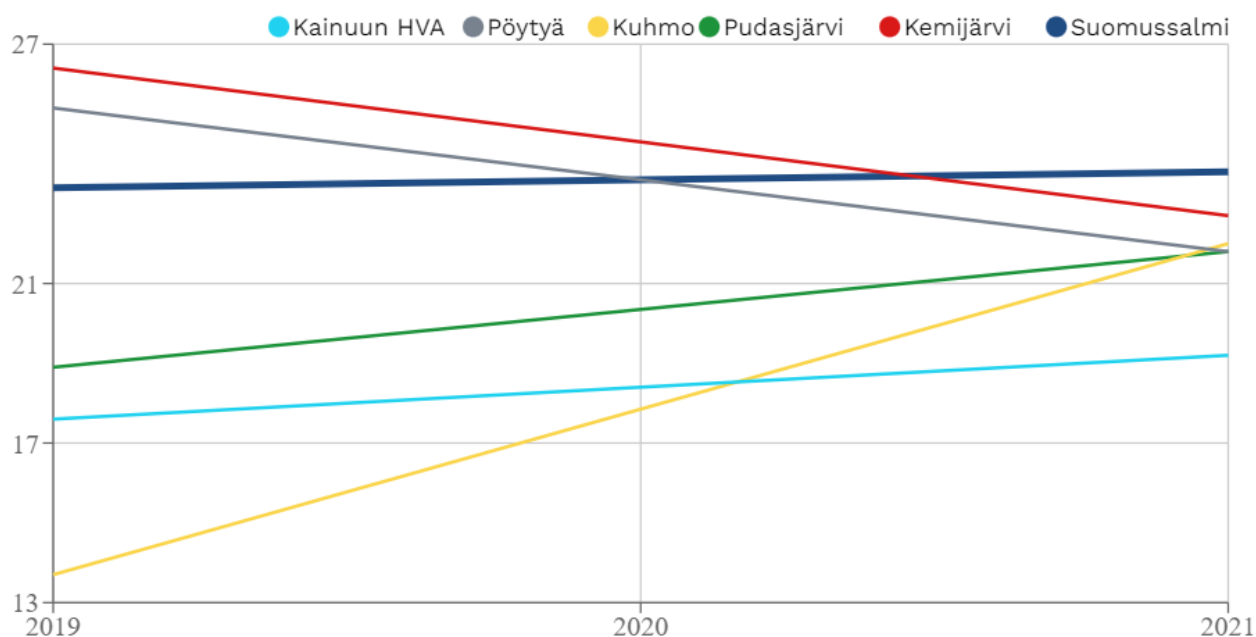
Kunta	2019	2020	2021
Suomussalmi	23	23.4	31.3
Kemijärvi	23.7	20.7	18.8
Pudasjärvi	24.8	19.2	14.1
Kuhmo	20.7	23.4	25.5
Pöytyä	21.4	21.6	24.1
Kainuun HVA	21.6	21.6	24.1

Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Kysely (kouluterveyskysely) toteutetaan joka toinen vuosi. Muutoksia tarkasteltaessa trendistä poikkeaviin yksittäisten vuosien tuloksiin täytyy suhtautua kriittisesti, sillä mitä pienempi kunta on, sitä todennäköisempää on satunnainen vaihtelu. Muutoksen ollessa vähintään 5 prosenttiyksikköä, siihen kannattaa kiinnittää erityistä huomiota.

Suomussalmella luku on noussut vuodesta 2019 36,09 prosenttiyksikköä, joka hälyttävän iso luku ja samalla vertailukuntien suurin. Nousua selittää Covid 19-pandemia, mutta siitä huolimatta tähän tulee kiinnittää tarkempaa huomiota. Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan tytöt kokevat terveydentilaansa poikia yleisemmin keskinkertaiseksi tai huonoksi.

TULOSINDIKAATTORIT

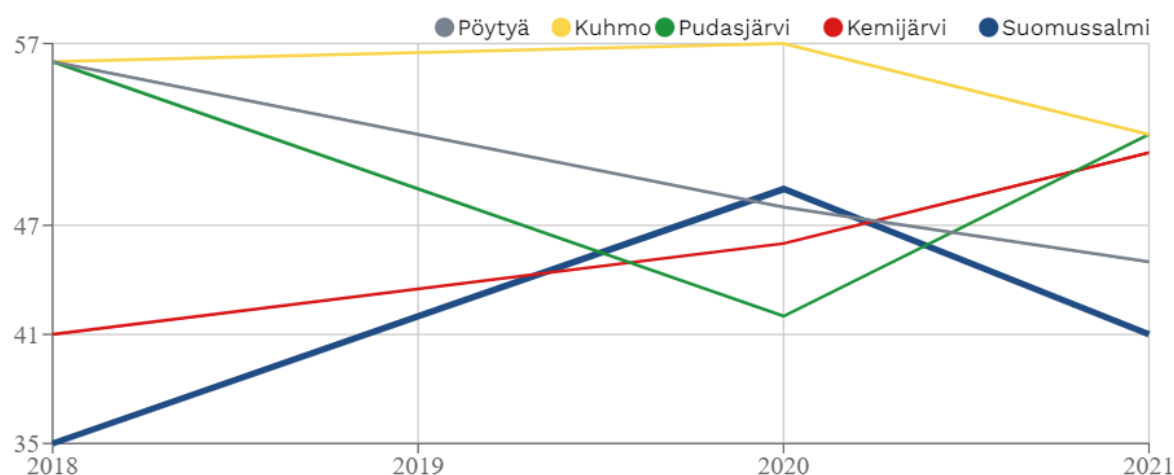
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kunta	2019	2020	2021
Suomussalmi	23.4		23.8
Kemijärvi	26.4		22.7
Pudasjärvi	18.9		21.8
Kuhmo	13.7		22
Pöytyä	25.4		21.8
Kainuun HVA	17.6		19.2

Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa. Tulos on kerätty joka toinen vuosi toteutettavasta kouluterveyskyselystä. Suomussalmella luku on noussut edellisestä kerrasta 1,71 prosenttiyksikköä, joka ei vielä on ole merkittävä muutos. Luku on kuitenkin vertailukunnista suurin.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

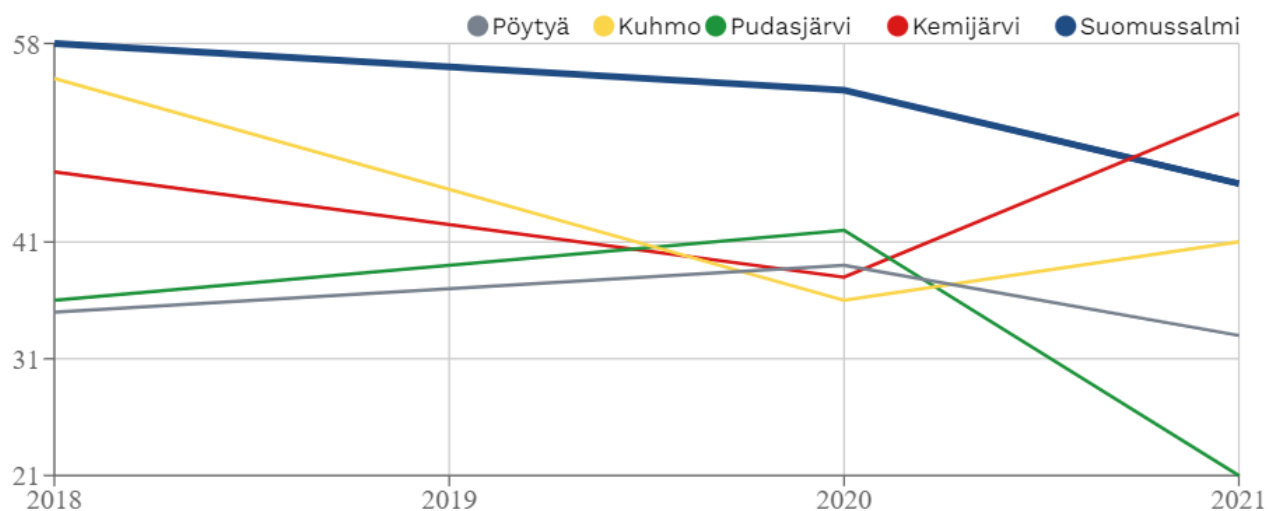

TULOSINDIKAATTORIT

Kunta	2018	2019	2020	2021
Suomussalmi	35		49	41
Kemijärvi	41		46	51
Pudasjärvi	56		42	52
Kuhmo	56		57	52
Pöytyä	56		48	45

Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta. Koulutustiedot kerätään tutkintorekisteriin suoraan oppilaitoksilta. Suomussalmella luku on laskenut edellisestä vuodesta 16,33 prosenttiyksikköä ollen samalla vertailukuntien pienin. Voidaan siis todeta Suomussalmella tehtyjen toimenpiteiden olleen oikean suuntaisia ja vaikuttavia.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

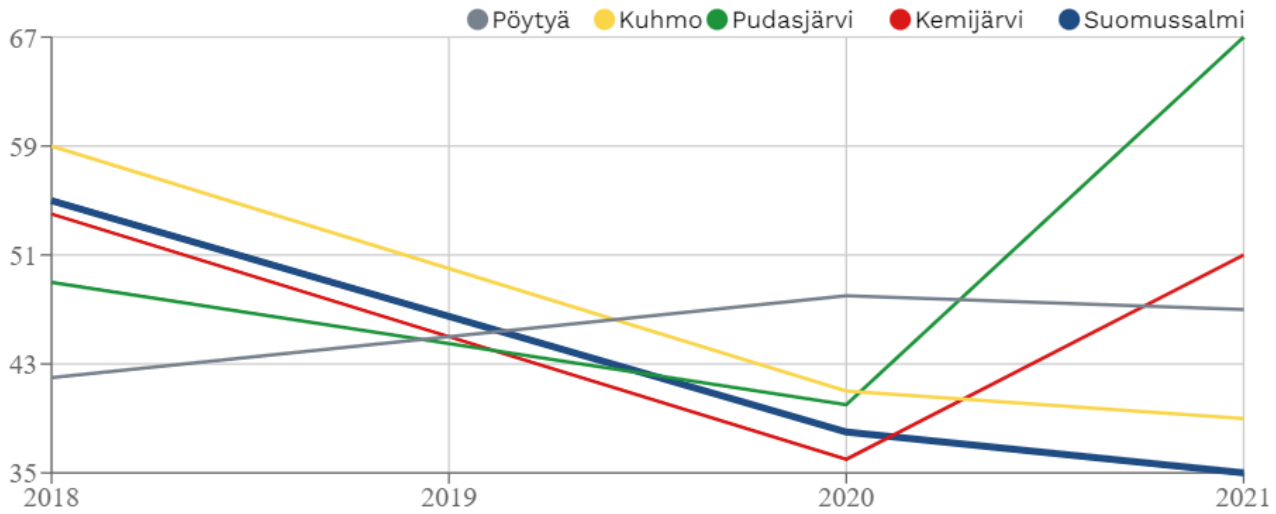

Kunta	2018	2019	2020	2021
Suomussalmi	58		54	46
Kemijärvi	47		38	52
Pudasjärvi	36		42	21
Kuhmo	55		36	41
Pöytyä	35		39	33

Toimeentulotuki-indikaattori kertoo, kuinka suuri osuus parhaassa työiässä olevasta väestöstä on toimeentulotuen piirissä pitkäaikaisesti, eli ovat saaneet kalenterivuoden aikana toimeentulotukea vähintään kymmenenä kuukautena. Tiedot saadaan kuntien sosiaalitoimelta. Toimeentulotuen pitkäaikaisasiakkaiden osuus väestöstä mittaa paremmin todellista köyhyyttä kuin kaikkien toimeentulotukiasiakkaiden osuus väestöstä. Köyhyyden ehkäisy edellyttää useiden eri hallinnonalojen toimia ja yhteistyötä. Parhaita keinoja köyhyyden ehkäisemiseen ovat koulutus, työllisyyden edistäminen sekä kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien turvaaminen. Suomussalmella luku on ollut laskusuuntainen vuodesta 2018 saakka.

TULOSINDIKAATTORIT

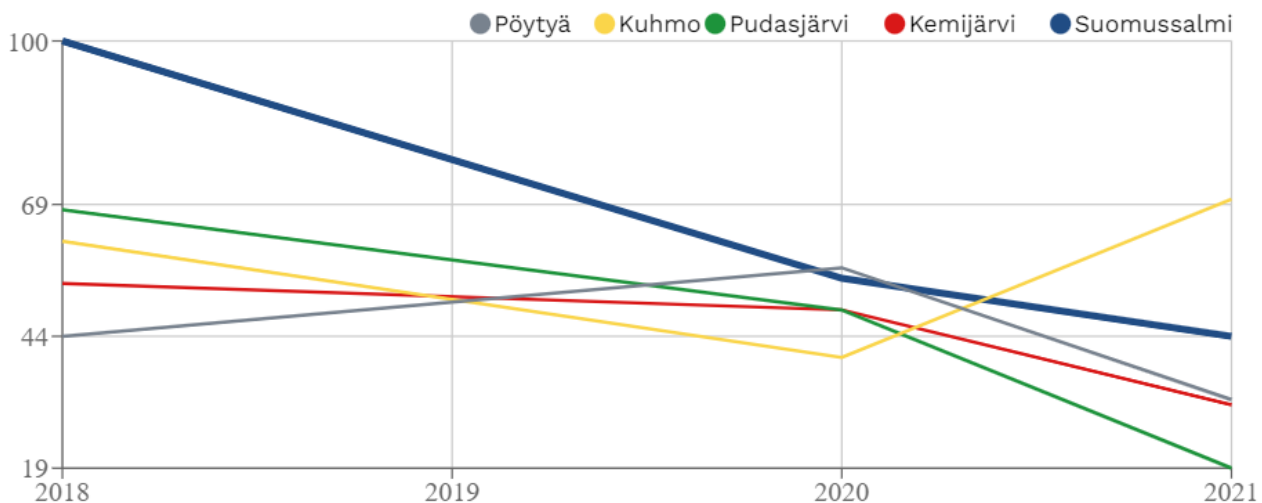
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, skaalattu HYTE-indikaattori

Kunta	2018	2019	2020	2021
Suomussalmi	55	48	38	35
Kemijärvi	54	45	36	51
Pudasjärvi	49	45	40	67
Kuhmo	59	48	41	39
Pöytyä	42	45	48	47

Työkyvyttömyyseläkkeen saaminen ilmaisee pitkäaikaista tai pysyvää työkyvyttömyyttä. Yleisimmät sairausryhmät sen taustalla ovat mielenterveyden häiriöt ja tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, yksittäisistä sairauksista masennus ja selkäsairaudet. Työkyvyttömyys ilmentää vain osin sairastavuutta, sillä eläkkeelle hakeutumiseen vaikuttavat myös mm. henkilön taloudellinen tilanne ja työttömyys. Sekä mielenterveyden häiriöt että tuki- ja liikuntaelinten sairaudet ovat yhteydessä liian vähäiseen liikuntaan, ylipainoon ja tupakointiin. Näihin kunta pystyy vaikuttamaan luomalla edellytyksiä liikunnalle, tarjoamalla laadukkaita ravitsemus- ja ruokapalveluita sekä huolehtimalla paikallisesta toiminnasta tupakoinnin vähentämiseksi. Suomussalmella luku on laskenut reilusti vuodesta 2018 saakka ja on vertailukuntien paras.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

TULOSINDIKAATTORIT

Kunta	2018	2019	2020	2021
Suomussalmi	100		55	44
Kemijärvi	54		49	31
Pudasjärvi	68		49	19
Kuhmo	62		40	70
Pöytyä	44		57	32

Ikääntyneiden ihmisten kaatumisia voidaan ehkäistä poistamalla ympäristöön liittyviä vaaranpaikkoja esimerkiksi huolehtimalla asianmukaisesta hiekoittamisesta sekä tarjoamalla mahdollisuuksia lihaskunnan harjoittamiseen (liikkumisryhmät, liikuntaneuvonta), toimintakyvyn ylläpitämiseen (ulkoilureitit, fyysinen ympäristö ja muistineuvonta) sekä sopivaan ja riittävään ravintoon (ravitsemus- ja ruokapalvelut). Suomussalmella luku oli vertailukuntien huonoin vuonna 2018, mutta on laskenut siitä huomattavasti vuoteen 2021.

1.4 Hyvinvointisuunnitelma

HYVINVOINTISUUNNITELMA

1. Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen – Kuuntelemalla kuntalaisia vahvistetaan yhdenvertaisuutta ja osallisuutta			
<u>TAVOITTEET</u>	<u>TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISEKSI</u>	<u>VASTUUTAHO</u>	<u>SEURANTAMITTARIT</u>
Kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen	<p>Osallisuussuunnitelman laatiminen</p> <p>Vanhus- ja vammaisneuvoston ja Nuorisovaltuuston toiminta</p> <p>Liikuntafoorumi, järjestöyhteistyö</p> <p>Hyvän mielen aamukahvit - päättäjien ja vaikuttamistoimielinten säännölliset aamukahvitilaisuudet - kuntalaisten ja kunnan virkamiesten aamukahvitilaisuudet</p> <p>Kianta-Opiston tarjonta tukee elinikäistä oppimista</p> <p>Liikuntaolosuhteiden toimintasuun.</p> <p>Liikkuva koulu, Liikkuva lukio, Liikkuva varhaiskasvatus</p> <p>Välituntiliikunnan aktivointi, pitkä välitunti käyttöön myös yläluokilla, oppitunneilla mahdollisuus työskentelyyn seisten</p> <p>Harrastamisen Suomen malli</p>	<p>Kunnan eri hallintokunnat</p> <p>Vanhus- ja vammaisneuvosto, Nuorisovaltuusto, kunnan eri hallintokunnat</p> <p>Liikuntapalvelut, liikuntaseurat ja -järjestöt</p> <p>Luottamushenkilöt, kunnan eri hallintokunnat</p> <p>Sivistyspalvelut, Kianta-Opisto</p> <p>Tekniset palvelut, liikuntapalvelut</p> <p>Varhaiskasvatus, perusopetus, lukio</p> <p>Perusopetus</p> <p>Sivistyspalvelut</p>	<p>Säännölliset kokoontumiset, vähintään 4 kertaa vuodessa.</p> <p>Säännölliset kokoontumiset 1-2 krt/v (Kuntajohto, liikunta)</p> <p>Säännölliset kokoontumiset 1-2 krt/v</p> <p>Laadittu ja otettu käyttöön</p> <p>Huomioitu toiminnassa</p> <p>Otettu käyttöön (Liikunta, Peruskoulu)</p> <p>Järjestettyä harrastustoimintaa (Liikunta)</p>

HYVINVOINTISUUNNITELMA

	<p>Kuntalaiskyselyt</p> <p>Lapsiparlamenttityyppisen toiminnan käynnistäminen</p> <p>Kirjaston tapahtumat, Galleria Kiepin näyttelyt, kirjaston pelitila</p> <p>Kirjaston verenpainemittari, lainattavat kävelysauvat, akkuporakone, lautapelejä, kausilippu Supsin jääkiekkopeleihin.</p>	<p>Kunnan eri hallintokunnat</p> <p>Sivistyspalvelut, hallintopalvelut</p> <p>Kirjastotoimi</p> <p>Kirjastotoimi</p>	<p>Kuntalaiskysely vähintään kerran valtuustokaudessa</p> <p>Lapsiparlamenttityyppisen toiminnan kokeilu vuoden 2023 aikana. (Kuntajohto) (Kulttuuri)</p> <p>Lainausmäärät</p>
Osallisuuden vaikuttavuuden parantaminen	<p>Osallistavan budjetoinnin kokeilu ja talousarviokysely</p> <p>Osallistava strategiatyö (strategiakysely)</p> <p>Uudistetut aloiteohjeet ja aloitteisiin liittyvän tiedottamisen kehittäminen</p> <p>Kianta-Opiston monipuolinen opetustarjonta ja harrastustoiminta</p> <p>Perusopetuksen huoltaja- ja oppilas -kyselyt</p> <p>Varhaiskasvatuksen huoltaja- ja lapsi -kyselyt</p> <p>Neuvokas perhe -menetelmän käyttöönotto varhaiskasvatuksessa. Menetelmä tukee varhaiskasvatuksen</p>	<p>Hallintopalvelut</p> <p>Hallintopalvelut</p> <p>Hallintopalvelut</p> <p>Kianta-Opisto</p> <p>Perusopetus, varhaiskasvatus</p> <p>Varhaiskasvatus, neuvola, sote (Hellä-hanke tukena)</p>	<p>Talousarviokysely väh. 2 kertaa valtuustokaudessa. (Kuntajohto)</p> <p>Strategiakysely kerran valtuustokaudessa</p> <p>Uudistetut aloiteohjeet käyttöön vuoden 2023 alussa.</p> <p>Laadittu</p> <p>Toteutus</p> <p>Otettu käyttöön</p>

HYVINVOINTISUUNNITELMA

	<p>työtä perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi.</p> <p>Varhaisen tuen tiimi lapsen ja/tai perheen tuen tarpeen kartoittamiseen ja toteuttamiseen.</p>	Varhaiskasvatus, sote	
Yhteisölliset tapahtumat hyvinvoinnin ja osallisuuden luojana	<p>Säännöllisen harrastustoiminnan järjestäminen</p> <p>Kianta-Opisto tarjoaa kädentaitojen, liikunnan, musiikin, taideaineiden sekä yhteiskunnallisten aineiden opetusta kaiken ikäisille.</p> <p>Terveys- ja liikuntatapahtumat yhteistyössä eri toimijoiden kanssa</p> <p>Kunnan järjestämät tapahtumat (Taiteiden yö, Ämmän kesäillat jne.)</p> <p>Kirjaston toiminta (lukukoira, näyttelyt, tapahtumat, monipuolinen aineisto, ryhmätyötila, pelitila)</p> <p>Taiteen ja kulttuurin tekemisen ja kokemisen mahdollistaminen ja Kaiku-kortti</p> <p>Musiikkiopiston konserttien ja kirjaston yhteistyön parantaminen</p>	<p>Kainuun musiikkiopisto, liikuntapalvelut, Kianta-Opisto, nuorisopalvelut, urheiluseurat, järjestöt</p> <p>Kianta-Opisto</p> <p>Liikuntapalvelut, kolmannen sektorin toimijat</p> <p>Suomussalmen kunta</p> <p>Kirjastotoimi</p> <p>Kulttuuripalvelut, Kianta-Opisto, Nuorisopalvelut</p> <p>Kainuun musiikkiopisto, kirjastotoimi</p>	<p>Kurssit, kävijämäärät</p> <p>Tapahtumat</p> <p>Toteutuneet tapahtumat (Kulttuuri)</p> <p>(Kulttuuri)</p> <p>(Kulttuuri)</p>

HYVINVOINTISUUNNITELMA

	Haja-asutusalueiden latujen kunnossapidon tukeminen	Tekniset palvelut, latujen kunnossapitäjät	Kunnossapitosopimukset
Syrjäytymisen/yksinäisyyden ehkäiseminen	<p>Maahanmuuttopalvelujen kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - varhaiskasvatuksessa tuki perheille - yhteistyön tiivistäminen maahanmuutto-ohjaajan ja pakolaisohjaajan kanssa <p>Ehkäisevä päihdetyö</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön ja mielenterveyden edistämisen työryhmä</p> <p>Oppilashuoltoryhmän toiminta perusopetuksessa ja lukiossa. Tiivistetään yhteistyötä nuorisotoimen, poliisin ja lastensuojelun kanssa. Lisätään luokkien ryhmäytymistä.</p> <p>Koulukiusaamisen ja ennaltaehkäisyn menetelmät</p> <p>Mielenterveyshoitaja perusopetuksessa</p> <p>Kouluissa otetaan käyttöön poissaolo-seurantamalli</p> <p>Matalan kynnyksen kohtaamispaikat yhteistyössä seurakunnan ja järjestöjen kanssa</p>	<p>Hallintopalvelut, varhaiskasvatus</p> <p>Ehkäisevän päihdetyön työryhmä, Hyvän mielen kunta -hanke, Hyvän mielen kunta -hankkeen työkalupakki</p> <p>Laaja-alainen oppilashuoltoryhmä, poliisi, sote, SRK</p> <p>Sivistyspalvelut</p> <p>Sivistyspalvelut, sote</p> <p>Perusopetus</p> <p>Suomussalmen kunta, SRK, järjestöt</p>	<p>Maahanmuuttotiimin toimintasuunnitelma valmiiksi 5/2023 mennessä</p> <p>Työryhmän säännöllinen toiminta, vähintään 2 kokoontumista vuodessa.</p> <p>Käyntikerrat (Peruskoulu)</p> <p>Otettu käyttöön</p> <p>Yhteistyö</p>

HYVINVOINTISUUNNITELMA

	<p>Digiopastuksen kehittäminen ja toiminnan jatkaminen</p> <p>Kianta-Opiston säännöllinen kurssitoiminta</p> <p>Kirjasto kuntalaisten kohtaamispaikkana</p> <p>Kirjastoauton aikatauluja muokataan palvelutarpeen mukaan ja vierailaan tapahtumissa</p> <p>Keruukaveri -toiminnan käynnistäminen</p> <p>Kaveritoiminnan laajentaminen (tällä hetkellä nuorisopuolella käytössä)</p> <p>Ystävätoiminnan jatkaminen yhteistyössä SPR:n kanssa</p> <p>Kunnan kulttuuritarjonnan huomioiminen kaveri- ja ystävätoiminnassa</p> <p>Hankeyhteistyö</p>	<p>Kianta-Opisto, Kirjastotoimi</p> <p>Kianta-Opisto</p> <p>Kirjastotoimi</p> <p>Kirjastotoimi</p> <p>Hyvän mielen kunta -hanke, Arktiset Aromit ry, liikuntapalvelut</p> <p>Nuorisopalvelut, hyte-työryhmä, Hyvän mielen kunta -hanke</p> <p>Hallintopalvelut</p> <p>Kulttuuripalvelut, hallintopalvelut, nuorisopalvelut, liikuntapalvelut</p> <p>Hyvän mielen kunta -hanke, Mukana elämässä - Itsemurhien ehkäisy Kainuussa hanke, Helposti lähelläsi (HELLÄ)- hanke</p>	<p>Toteutuminen</p> <p>Kurssit, kävijämäärät</p> <p>(Kulttuuri)</p> <p>Aktiivinen toiminta</p> <p>Toiminnan jatkuminen</p> <p>Yhteiset osallistumiset kunnan järjestämiin tapahtumiin ns. kulttuurikaveri-toiminta - ainakin kahden tapahtuman kokeilu vuonna 2023. (Kulttuuri)</p>
--	--	---	---

HYVINVOINTISUUNNITELMA

Viestintä osallisuuden ja kuntaidentiteetin rakentajana	<p>HYTE-työn viestintäsuunnitelma</p> <p>HYTE-työn verkkosivujen kehittäminen</p> <p>Kunnan verkkosivujen uudistaminen</p> <p>Tervetulopaketit uusille kuntalaisille</p>	<p>Hyte-työryhmä</p> <p>Hyte-työryhmä, hallintopalvelut</p> <p>Hallintopalvelut</p> <p>Hallintopalvelut</p>	<p>Laadittu 6/2023 mennessä.</p> <p>Aloitetaan vuoden 2023 aikana.</p>
---	--	---	--

2. Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö – huomioidaan Suomussalmen luontoarvot, viihtyisyys ja turvallisuus päätöksenteossa

<u>TAVOITTEET</u>	<u>TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISEKSI</u>	<u>VASTUUTAHOT</u>	<u>SEURANTAMITTARIT</u>
Paikallisen turvallisuustyön edistäminen	<p>Paikallisen turvallisuussuunnitelman laatiminen</p> <p>Liikenneturvallisuustyöryhmä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liikennekasvatuksen korostaminen - Fiksusti kouluun-ohjelma - Fiksun mopoilun hanke <p>Huomioidaan esteettömyys rakentamisessa ja peruskorjauksessa</p>	<p>Suomussalmen kunta, jory</p> <p>Liikenneturvallisuustyöryhmä</p> <p>Tekniset palvelut, eri hallintokunnat</p>	<p>Laadittu valtuustokauden aikana</p> <p>Säännöllinen toiminta</p>
Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö	<p>Kukkaistutukset kesäisin kasvihuoneissa itse kasvatetuista kukista</p> <p>Rakennuskannan selvitystyön ylläpitäminen</p> <p>Uuden koulun toimintaympäristö</p> <p>Vesistöjen kunnostukset</p>	<p>Tekniset palvelut</p> <p>Tekniset palvelut</p> <p>Sivistyspalvelut, tekniset palvelut</p> <p>Tekniset palvelut</p>	<p>Laadittu suunnitelma, toteutus</p> <p>Toimenpiteet</p>

HYVINVOINTISUUNNITELMA

	<p>Säännöstelyhaittojen vähentäminen</p> <p>Yksityisteiden kunnossapito ja avustaminen</p> <p>Katujen peruskorjaus (panos/vuosi on 450 000 – 600 000 euroa)</p> <p>Veneenlaskupaikat</p> <p>Ympäristöterveyden huomiointi – ympäristönsuojelumääräysten toimeenpano ja niistä tiedottaminen.</p>	<p>Tekniset palvelut</p> <p>Tekniset palvelut, kunnanhallitus</p> <p>Tekniset palvelut</p> <p>Tekniset palvelut</p> <p>Tekniset palvelut</p>	
Yhteistoiminnalla viihtyisyyttä ja turvallisuutta	<p>Yhteistyö kuntalaisten ja järjestöjen kanssa mm. erilaisissa hankkeissa, sekä latujen kunnossapidon, uimarantojen ja muistomerkkien yms. osalta</p> <p>Kianta-Opisto edistää yhteisöllisyyttä ja yhtenäisyyden kulttuuria monipuolisella tarjonnallaan</p> <p>Yhteistyö kyläyhdistysten kanssa</p>	<p>Eri hallintokunnat</p> <p>Kianta-Opisto</p> <p>Eri hallintokunnat, kyläyhdistykset</p>	<p>Yhteistyösopimukset</p> <p>(Kulttuuri)</p> <p>Kaksi kyläparlamenttia toteutuu vuoden aikana.</p>
Tekniikalla luotettavuutta	<p>Etäluettavat vesimittarit</p> <p>Vikailmoitukset sähköisesti</p> <p>Sähköisten asiointilomakkeiden lisääminen</p> <p>Uuden tuotantokeittiön koneissa ja kalusteissa huomioidaan ergonomia,</p>	<p>Vesihuoltolaitos</p> <p>Tekniset palvelut</p> <p>Hallintopalvelut</p> <p>Ruokapalvelut</p>	<p>Vähintään 25 sähköistä asiointilomaketta vuoteen 2024 mennessä</p>

HYVINVOINTISUUNNITELMA

	kestävyys, energiatehokkuus ja hävikkiruuan vähentäminen		
Varautumalla turvallisuutta	Varautumissuunnitelma	Suomussalmen kunta	Laadittu ja ajantasainen
Luonnon hyödyntäminen hyvinvointi- ja terveytyössä	Reitistöjen rakentaminen ja kunnostaminen, opasteiden päivittäminen Ulkoilualueista viestiminen Varhaiskasvatuksessa, vapaa-aikapalveluissa ja perusopetuksessa hyödynnetään lähiluontoa	Tekniset palvelut Eri hallintokunnat Sivistyspalveltu, tekniset palvelut	

3. Suunnitelmallinen päätöksenteko – hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta ja palvelut

<u>TAVOITTEET</u>	<u>TOIMENPITEET TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISEKSI</u>	<u>VASTUUTAHOT</u>	<u>SEURANTAMITTARIT</u>
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	<p>HYTE-ryhmän säännölliset kokoontumiset</p> <p>Terveydenedistämiskiivisuuden mittaaminen ja TEA-viisareiden seuranta ja raportointi kunnan päätöselimissä</p> <p>Hyte-työn tehokas viestiminen</p> <p>Kirjastopalveluiden hyvä saavutettavuus (mm. omatoimikirjasto)</p> <p>Edullisten harrastusmahdollisuuksien</p>	<p>Hyte-työryhmä</p> <p>Hyte-työryhmä, eri hallintokunnat</p> <p>Hyte-työryhmä, hallintopalvelut</p> <p>Kirjastoimi</p> <p>Eri hallintokunnat, seurak, järjestöt</p>	<p>Väh. 4 kokousta vuodessa.</p> <p>Tilanne tiedoksi toimielimille kerran vuodessa. (Kuntajohto)</p> <p>Omatoimiaika ja kävijämäärät</p>

HYVINVOINTISUUNNITELMA

	<p>tarjoaminen</p> <p>Soveltavaa liikuntaa yhteistyössä Kianta-opiston kanssa</p> <p>Kouluruokailussa huomioidaan hiilijalanjälki ja kouluruoka-suositukset. Kasviruokaa on tarjolla päivittäin ja etniset ruokavaliot on huomioitu. Uudessa koulussa mahdollisuus aamupuuroon.</p>	<p>Sivistyspalvelut</p> <p>Ruokapalvelut, sivistyspalvelut</p>	<p>Ryhmät, kävijämäärät (Liikunta)</p> <p>Suosittelun noudattaminen (Peruskoulu)</p>
Opiskelun ja jatkuvan oppimisen mahdollistaminen	<p>Vapaa sivistystyö</p> <p>Osaamisperustaisuus</p> <p>Työllisyyden kuntakokeilu</p>	Kianta-opisto, työllisyydenhoito	
Tehostetaan liikuntaa tukevan toiminnan kohdentamista (seuranta, viestintä ja analyysi)	<p>Kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden seuranta ja arviointi (sukupuoli, ikä)</p> <p>Perustetaan Move-toiminnalle seurantar ryhmä tulosten hyödyntämiseksi</p> <p>Liikuntaneuvonnan seuranta</p> <p>Arkiaktiivisuuden lisääminen: luontoliikunnan, pyöräilyn ja kävelyn edistäminen</p>	<p>Liikuntapalvelut, Kianta-opisto, urheiluseurat ja -järjestöt</p> <p>Sivistyspalvelut, kouluterveydenhuolto</p> <p>Liikuntapalvelut, hyte-koordinaattori</p> <p>Tekniset palvelut, liikuntapalvelut, hyte-työryhmä</p>	<p>Vuosittaiset tapaamiset (Liikunta)</p> <p>Lukumäärä</p>
Ennakoidaan päätösten vaikutukset	Jalkautetaan käyttöön päätösten vaikutusten ennakkoarviointi	Hallintopalvelut	Käyttöön viimeistään vuonna 2023 (Liikunta)

HYVINVOINTISUUNNITELMA

<p>Huomioidaan erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat suunnittelussa ja toiminnassa</p>	<p>Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatiminen</p> <p>Työttömien kiinnittyminen työelämään eri keinoja hyödyntäen. Esim. työllisyyden kuntakokeilu, nuorten kesätyöllistäminen, palkkatukityöllistäminen, työllisyyspalveluiden palveluvalikoima, elinkeinoyhteistyö ja tiiviimpi yhteistyö koulutuksen järjestäjien kanssa.</p> <p>Oppisopimusmahdollisuuksien kehittäminen ja opinnollistamisen edistäminen</p> <p>Yhteistyön kehittäminen työllisyyden hoidossa ja oppisopimusopiskelussa toimialojen kesken</p>	<p>Sivistyspalvelut, hallintopalvelut</p> <p>Työllisyydenhoito, elinvoimapaalvelut, hallintopalvelut</p> <p>Elinvoimapaalvelut, hallintopalvelut, sivistyspalvelut, työpaja Hanslankarit</p> <p>Kunnan eri hallintokunnat</p>	<p>Laadittu vuoden 2023 aikana.</p> <p>Oppisopimusopas valmistuu vuoden 2023 aikana.</p>
<p>Aktiivisella yhteistyöllä hyvinvointia</p>	<p>Lausuntojen pyytäminen/työryhmäjäsenyydet ja yhteistyösuunnitelma hyvinvointialueen kanssa.</p> <p>HYTE-toiminnan arviointi yhdessä hyvinvointialueen kanssa</p> <p>Yhteistyö Kainuun HYTE-verkoston kanssa</p>	<p>Hallintopalvelut</p> <p>Hyte-työryhmä</p> <p>Hyte-työryhmä</p>	<p>Vähintään kaksi tapaamista hyvinvointialueen vastaavien kanssa kokonaiskuvan hahmottamiseksi.</p> <p>Säännöllinen osallistuminen yhteispalaveriin</p>

HYVINVOINTISUUNNITELMA

	Hävikkiruuan hyödyntäminen	Ruokapalvelut	
Toimiva kotouttamisprosessi ja johdonmukainen päätöksenteko	Maahanmuutto-tiimin perustaminen - varhaiskasvatus - perusopetus - koulutus (K-O) -maahanmuuttopalvelut Pakolaisohjauksen toimintamallin kuvaaminen	Hallintopalvelut Hallintopalvelut	Maahanmuuttotiimin perustaminen vuoden 2022 aikana. (Toteutunut) Toimintamallin kuvaaminen valmis vuoden 2023 aikana (huomioiden kotoutumislain tulevat muutokset)
Kunnan saavutettavuuden kehittäminen	Asiakaspalvelu/asiointipisteen mahdollisuuksien selvittäminen Kunnantalon opasteiden päivittäminen ja esteettömyyskävely Huomioidaan se, että kaikilla ei ole mahdollisuutta sähköiseen asiointiin tai verkkosivujen seurantaan – mm. viestintä lehdessä, paperisten lomakkeiden ja postin käyttämisen mahdollisuus.	Kunnan eri hallintokunnat Tekniset palvelut Kunnan eri hallintokunnat	Selvitetään vuoden 2023 aikana.

HYVINVOINTISUUNNITELMA

<p>Yrittäjyys osana Suomussalmen elinvoiman kehittämistä ja ylläpitoa</p>	<p>Yrityspalvelut, kuten yritysneuvonta osana elinvoiman edistämistä.</p> <p>Aktiivinen yhteistyö yritysten ja yrittäjäjärjestöjen kanssa tapahtumissa</p> <p>Yrittäjien tilannekatsaukset ja yritysvierailut</p>	<p>Elinvoimapalvelut</p> <p>Elinvoimapalvelut</p> <p>Elinvoimapalvelut</p>	<p>Tapaamiset</p>
---	---	--	-------------------

2. Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Kunnan tehtävänä on huolehtia HYTE-työstä ja kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisestä. Hyvinvoinnin edistämisen tehtävä on laaja ja edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä. Kaikki toimialat toimivatkin yhteistyössä kuntalaisten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Maakunnallinen yhteistyö hyvinvointialueen ja siihen kuuluvien muiden Kainuun kuntien kanssa jatkuu tiiviinä kaikkiin edellä lueteltuihin tavoitteisiin liittyen; kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen, viihtyisä ja turvallinen elinympäristö ja suunnitelmallinen päätöksenteko.

Hyvä mielenterveys on osa kunnan kestävästä sosiaalista ja taloudellista kehitystä. Kunta on mukana vahvistamassa mielenterveyden edistämistä ja osallistuu Hyvän mielen kunta -hankkeeseen, joka päättyy heinäkuussa 2023. Suunnitelmissa on osallistua uuteen yhteishankkeeseen, jonka tavoitteena on edistää Kainuun hyvinvointialueen asukkaiden mielenterveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä hyödyntäen osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Hankkeessa tuotetaan Kainuun hyvinvointialueelle hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämisen ohjelma sekä tuetaan ohjelman toimeenpanoa. Ohjelman avulla lisätään mielenterveysosaamista Kainuun kunnissa ja Kainuun hyvinvointialueella. Hanke on KATE-Kainuun Mielenterveysohjelma ja sen suunniteltu kesto on 1.8.2023–31.7.2026.

Osallisuuden kehittämiseen on myös panostettava ja saada osallisuussuunnitelma osaksi kunnan jokapäiväistä toimintaa. Samoin kunnan hyvinvointityön organisointia ja tiedottamisesta tulee selkeyttää. Kunnan rooli tiedottamisessa ja tiedon jakamisessa on tärkeää, koska se on yksi keino lisätä kunnan elinvoimaisuutta ja yhteisöllisyyttä.

2.1 Suunnitelman hyväksyminen

Hyväksytty valtuustossa osaksi toiminnan ja talouden suunnittelua: 12.12.2022 §xx

Lähteitä ja sivustoja

Kuntaliitto. Sähköinen hyvinvointikertomus: <https://www.hyvinvointikertomus.fi/>

Suomussalmen kunta. Suomussalmen kuntastrategia 2022–2025. Saatavilla html-muodossa: <https://www.suomussalmi.fi/fi/kunta/strategia-2022-2025/>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Sotkanet.fi. Tilastotietoja suomalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista: <https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/haku>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. TEAviisari: <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/tulokset>

Huono-osaisuus Suomessa indikaattorivertailu: <https://diak.shinyapps.io/karttasovellus/>